ការចូលសាងផ្នួស

សុជាខ្ញុំ *មិនដែលនឹកស្រមៃថាចង់ចេញបួសទេ គោលគំនិតចង់ធ្វើជាគ្រូបង្រៀន ជាអ្នកចម្រៀង និងជាវិចិត្រករ ប៉ុន្តែខ្សែជីវិតបច្ចុប្បន្ន មិនឃ្លាតឆ្ងាយពីស្រមោលអតីតៈដែលជាឧបនិស្ស័យធ្លាប់សន្សំមកឡើយ ។ ល្ងាចថ្ងៃមួយ ក្នុងកាលដែលខ្ញុំមានអាយុ ១៥ ឆ្នាំ ជាពេលវិស្សមកាល បន្ទាប់ពីរៀននៅអនុវិទ្យាល័យបានមួយឆ្នាំ ខ្ញុំនៅខាងក្រោមផ្ទះ លោកឪពុកអង្គុយនៅលើផ្ទះបាយ ពិសារបាយបណ្ដើរនិយាយនឹងខ្ញុំបណ្ដើរថា " .... **ជាកូន!** ឪឃើញកូនឯងគ្មានកម្លាំងកំហែងដូចគេទេ ហើយឈឺច្រើនទៀត បើរកស៊ីចិញ្ចឹមជីវិតទៅដោយកម្លាំងបាយមិនកើតទេ ឪមានផ្លូវពីរឲ្យឯងជ្រើសរើស ទីមួយគឺត្រូវខំរៀន យ៉ាងហោចក៏ឲ្យបានធ្វើជាគ្រូបង្រៀនដែរ ឪនឹងខំតស៊ូរកលុយឲ្យកូនរៀន ទីពីរគឺទៅបួស តែមិនឲ្យបួសគ្រាន់តែចាំវត្តទេ គឺត្រូវទៅស្វែងរៀនសូត្រឲ្យបានចេះដឹងដូចតេជគុណ* ***សុង*** *តេជគុណ* ***ធុន*** *អ៊ីចឹង ....." កាលនោះ ព្រះសង្ឃពីរអង្គនេះ មានឈ្មោះល្បីថា ជាអ្នកចេះដឹងនៅក្នុងស្រុកនោះ ។ ឮដូច្នោះ ខ្ញុំក៏មានចំណង់ខ្លះក្នុងការចេញសាងផ្នួស ហើយក៏និយាយតបលោកឪពុកថា "........... ចាំខ្ញុំទៅសួរលោកយាយសិន បើគាត់ពេញចិត្ត ល្ងាចនេះ ពេលមកពីស្រែវិញ*

ខ្ញុំមិនមកផ្ទះទេ ខ្ញុំនឹងទៅរៀនធម៌នៅឯវត្តតែម្ដង ....” ល្ងាចនោះ ខ្ញុំយកបាយទៅជូនបងប្រុសនៅឯស្រែ បានឈៀងចូលទៅសួរជីដូនរបស់ខ្ញុំថា “ .... លោកយាយ! បើខ្ញុំបួស តើលោកយាយគិតយ៉ាងណាដែរ? ” លោកយាយតបថា “ ..... បានចៅឯងបួស យាយត្រេកអរណាស់ ...” ឮដូច្នោះ ខ្ញុំក៏សម្រេចចិត្តថា ត្រូវតែបួស ។ បន្ទាប់ពីយកបាយជូនបងប្រុសហើយ ខ្ញុំក៏រត់ទៅរៀនធម៌នៅឯវត្តទាំងយប់តែម្ដង ។

បន្ទាប់ពីរៀនធម៌បានប្រហែលកន្លះខែ ថ្ងៃបព្វជ្ជាក៏ចូលមកដល់ គឺនៅថ្ងៃ សុក្រ ១៤ កើត ខែចេត្រ ព.ស.២៥៣៧ ត្រូវនឹងថ្ងៃទី ២២ ខែមេសា ឆ្នាំ ១៩៩២ ខ្ញុំក៏បានប្រែក្លាយពីកុមារ **សាន សុជា** មកជាសាមណេរ **សាន សុជា** ដោយមានព្រះភិក្ខុ **ញ៉ែម វ៉ាន់** ជាព្រះឧបជ្ឈាយ៍ ។

កាលនោះ មានកុលបុត្ត ៥ រូបផ្សេងទៀតបានបួសរួមគ្នាជាមួយនឹងខ្ញុំ ដូច្នេះសរុបទាំងខ្ញុំផងត្រូវជា ៦ រូប ។ ប៉ុន្តែគួរឲ្យអនិច្ចា សមណមិត្តរបស់ខ្ញុំ ៥ រូបនោះ បានលាចាកសិក្ខាបទ ព្រមទាំងមានប្រពន្ធកូនអស់ទៅហើយ នៅសល់តែ**សុជាខ្ញុំ**ប៉ុណ្ណោះ ហើយ**សុជាខ្ញុំ**ក៏មិនដឹងថា អាចតស៊ូបានយូរប៉ុណ្ណាទៀតទេ ។ ណ្ហើយ! ស្រេចតែលើហេតុបច្ច័យទៅចុះ ។

វស្សាទី ១ *(ដើមឆ្នាំ ១៩៩២)*

*បូរាណតែងបានពោលថា “ នៅផ្ទះម្ដាយទីទៃ ទៅព្រៃម្ដាយតែមួយ ” ពិតដូច្នោះមែន ពេលនោះ **សុជាខ្ញុំ**មិនមែនជាមនុស្សមានសេចក្ដីក្លាហានប៉ុន្មានទេ ថ្វីដ្បិតតែបំណងនៃការបួស គឺដើម្បីចេញទៅសិក្សាមែន ប៉ុន្តែមិនដឹងថាត្រូវសិក្សាអ្វី ឬត្រូវទៅសិក្សានៅទីណាឡើយ ណាមួយមិនស្គាល់គេឯង មិនស្គាល់ទឹកដីទ្វែង និងភ័យខ្លាចមិនហ៊ានដើរផ្លូវឆ្ងាយ ព្រោះកាលនោះ ស្រុកខ្មែរយើងមិនទាន់ចប់សង្គ្រាមនៅឡើយទេ ។ ដូច្នេះជីវិតយើងម្នាក់ ៗ មុននឹងបានសម្រេចគោលដៅអ្វីមួយ មិនមែនបានដោយចៃដន្យ ឬបានដោយឯង ៗ ទេ គឺត្រូវតែមានចំណុចចាប់ផ្ដើម ត្រូវតែមានអ្នកបង្ហាញផ្លូវ ។ ឯចំណុចចាប់ផ្ដើមនៃការសិក្សាក្នុងភាពជាអ្នកបួសនៃ**សុជាខ្ញុំ** មានដូចតទៅ ។*

*បន្ទាប់ពីបួសបានប្រហែល ១ ខែ រាត្រីថ្ងៃមួយ ខ្ញុំសុបិនឃើញថា បានជិះលើដំបូលឡានដ៏ធំមួយជាមួយព្រះភិក្ខុមួយអង្គព្រះនាម **ស៊ុន សុផន**[1] ចេញពីវត្តដែលខ្ញុំគង់នៅឆ្ពោះទៅកាន់ទិស*

១.ព្រះភិក្ខុ ស៊ុន សុផន ដោយសារលោកជាកូនពៅក្នុងគ្រួសារ មិនធ្លាប់មានប្អូន កាលខ្ញុំទើបតែបួស លោកបានសុំខ្ញុំធ្វើជាប្អូន ហើយបានសន្យានឹងខ្ញុំថា ទោះបីមានហេតុយ៉ាងណាក៏ដោយ លោកនៅតែស្រឡាញ់រាប់អានខ្ញុំឱ្យដូចជាប្អូនបង្កើតរហូតដល់ចាស់ស្លាប់រៀងខ្លួន ។ លោកបានលាចាកសិក្ខាបទទៅហើយ សព្វថ្ងៃរស់នៅសហរដ្ឋអាមេរិក ។

ខាងជើង ។ លំដាប់នោះ ដោយឡានផ្អៀង ខ្ញុំក៏ធ្លាក់ទៅក្នុងប្រឡាយ ដែលមានទឹកល្អក់ឡើងក្រហមដូចពណ៌ដីស្អិត នៅប្របផ្លូវខាងលិច ។ ព្រះភិក្ខុ **ស៊ុន សុផន** ស្រែកប្រាប់ខ្ញុំថា “ នេន! ចាប់ឡើងមក!...” ខ្ញុំខំស្រវាឡើងយ៉ាងណាក៏ឡើងមិនរួចដែរ ។ រំពេចនោះ មានភិក្ខុមួយអង្គ រាងស្គមខ្ពស់ សម្បុរមិនសូវជាសប៉ុន្មាន យកជណ្តើរឈើមកដាក់នឹងមាត់ប្រឡាយ ហើយប្រាប់ខ្ញុំថា “ នេនឯងឡើងតាមនេះមក! ” ខ្ញុំក៏បានឡើងរួច ។

ព្រឹកឡើង ពេលក្រោកពីសឹង ខ្ញុំបាននិយាយរឿងសុបិននោះប្រាប់សមណមិត្តទាំងឡាយរបស់ខ្ញុំតាំងពីដើមដល់ចប់ ។ គ្រាន់តែម៉ោងប្រហែល ១០ កន្លះព្រឹក ព្រះភិក្ខុដែលខ្ញុំបានឃើញក្នុងសុបិននោះក៏និមន្តមកដល់ ។ ខ្ញុំបាននិយាយប្រាប់សមណមិត្តរបស់ខ្ញុំថា ភិក្ខុអង្គនេះហើយ ដែលបានយកជណ្តើរឲ្យខ្ញុំព្រះករុណាក្នុងយល់សប្តិកាលពីយប់មិញ ។ ការលើកឡើងយ៉ាងនេះ គឺចង់បញ្ជាក់ថា ខ្ញុំបានស្គាល់លោកក្នុងសុបិន មុនពេលបានជួបព្រះភក្ត្រលោកមែនទែន ។

ប្រហែលមួយសប្តាហ៍ក្រោយមក លោកក៏ចាប់ផ្តើម បង្រៀនភាសាបាលីដល់ខ្ញុំព្រះករុណា និងសមណមិត្តទាំងឡាយ ។ លោកមានព្រះនាមថា ព្រះភិក្ខុ **ឡាយ យ៉ុល** ។ លោកមិនត្រឹមតែបង្រៀន

ប៉ុណ្ណោះទេ សូម្បីតែបច្ច័យបួន និងសុខទុក្ខរបស់សិស្ស ក៏តែងតែគិតគូរ ដូចឪពុកនិងកូនអ៊ីចឹង ។ ឯ**សុជាខ្ញុំ** ក៏បានតាំងនៅក្នុងឱវាទរបស់លោក និងគោរពប្រតិបត្តិលោកថាជាគ្រូទីមួយរបស់ខ្ញុំ តាំងពីពេលនោះមក ។ នេះគឺជាចំណុចចាប់ផ្ដើមនៃការសិក្សារបស់ខ្ញុំ ក្នុងភេទជាបព្វជិត ។ ឆ្នាំទីមួយនោះ ខ្ញុំបានទន្ទេញចាំស្ទាត់រត់មាត់នូវបាលីវេយ្យាករណ៍ ៥ និទ្ទេស ក្នុងបណ្ដាវេយ្យាករណ៍ទាំង ៧ និទ្ទេស គឺអក្ខរវិធីនិទ្ទេសទី ១ នាមនិទ្ទេសទី ២ អាខ្យាតនិទ្ទេសទី ៥ កិតកនិទ្ទេសទី ៦ និងឧណាទនិទ្ទេសទី ៧ ដោយរំលងសមាសនិទ្ទេសទី ៣ និងតទ្ធិតនិទ្ទេសទី ៤ ។

ពេលជិតវាកង លោកគ្រូប្រាប់ថា លោកបង្រៀននៅទីនោះតែមួយវស្សាហ្នឹងទេ ខ្ញុំក៏សុំពឹងព្រះភិក្ខុ **ស៊ិន សុផន** ឲ្យជូនទៅរកកន្លែងសិក្សាជាបន្តនៅទីក្រុងភ្នំពេញ ប៉ុន្តែដោយបុណ្យមិនគ្រប់គ្រាន់ វត្តណាក៏មិនទទួលខ្ញុំឡើយ **សុជាខ្ញុំ**ត្រូវត្រឡប់ទៅស្រុកកំណើតវិញ ដោយសេចក្ដីអស់សង្ឃឹម ។

សាមណេរ សាន សុជា កាលទើបតែបួស

វស្សាទី ២ *(ឆ្នាំ ១៩៩៣)*

*ដើមឆ្នាំ ១៩៩៣ សុជាខ្ញុំកាន់តែមានការអស់សង្ឃឹម ព្រោះសមណសិស្សថ្នាក់ទី ២ និងថ្នាក់ទី ៣ ត្រូវប្រឡងចូលទៅវិទ្យាល័យព្រះសុរាម្រឹត ឯសមណសិស្សដែលប្រលងធ្លាក់និងលោកគ្រូរបស់ខ្ញុំត្រូវមានដំណើរទៅឆ្ងាយ ។ មិនយូរប៉ុន្មានលោកក៏បានចេញទៅមែនតែលោកបានផ្តាំថា "... នេនឯងទ្រាំនៅសិនចុះ កុំទៅណាមកណាអីហើយកុំសឹកណា មុនខ្ញុំកូណាចេញទៅឆ្ងាយ ខ្ញុំកូណានឹងធ្មៀតទាក់ទងទីកន្លែងឲ្យ ..." រួចលោកក៏នាំគ្នាចេញទៅ ។ ឯ**សុជាខ្ញុំ** ក៏មានសេចក្តីសង្ឃឹមតិច ៗ ឡើងវិញ ។*

*មុនចូលវស្សាទី ២ លោកក៏បានត្រឡប់មកនាំ **សុជាខ្ញុំ** ព្រមទាំងសមណមិត្ត ៥ រូបទៀត ឲ្យទៅរៀននៅវត្តពន្លៃ ឃុំពន្លៃ ស្រុកបរិបូណ៌ ខេត្តកំពង់ឆ្នាំង ដោយមានព្រះភិក្ខុ **កែវ ប្រុស** ជាអ្នកបង្រៀន ។ ក្នុងវស្សានោះ ខ្ញុំចាប់ផ្តើមប្រែគម្ពីរព្រះធម្មបទភាគទី១ និងរៀនវេយ្យាករណ៍បាលី អំពីសមាសនិទ្ទេស ទី ៣ រួមជាមួយមុខវិជ្ជាផ្សេងៗ ទៀត មានគណិតវិទ្យាជាដើម ។*

កាលទៅសិក្សានៅវត្តពន្លៃ ខេត្តកំពង់ឆ្នាំង

ពេលចេញវស្សា ដោយទឹករលឹកដល់គ្រូដើម ខ្ញុំក៏សុំចេញពីវត្តពន្ទៃទៅស្នាក់រៀនជាមួយលោកជាបន្ត នៅវត្តស្វាយដូនកែវ ស្រុកបាកាន ខេត្តពោធិ៍សាត់ ដោយមានសមណសិស្សប្រមាណជាង ៧០ រូប ។ ពេលនោះខ្ញុំគ្មានថ្នាក់ ពិតប្រាកដទេ គឺពេលយប់ប្រែគម្ពីរធម្មបទភាគទី ៧ និងទី ៨ ជាមួយលោកគ្រូខ្ញុំ ដល់ពេលថ្ងៃបានពឹងពាក់ព្រះថេរៈចាស់ ៗ ឲ្យលោកជួយប្រែគម្ពីរធម្មបទពីភាគក្រោម ៗ ទៅដើម្បីចាប់ចប់ ។ ខ្ញុំស្នាក់រៀន នៅទីនោះបានប្រហែល ២ ខែ ឃើញថាភាសាបាលីរបស់ខ្ញុំហាក់ដូចជាគ្រាន់បើជាងមុនច្រើន តែមុខវិជ្ជាផ្សេង ៗ សម្រាប់ជំនួយដល់ការប្រលងចូលទៅវិទ្យាល័យព្រះសុរាម្រឹត ដូចជាគណិតវិទ្យាជាដើមមិនទាន់ពូកែនិងដោយឮដំណឹងថា នៅឯវត្តប្រាសាទ ឃុំតានី ស្រុកអង្គរជ័យ ខេត្តកំពត មានព្រះភិក្ខុមួយអង្គព្រះនាម **នួន** ធ្លាប់រៀនបានថ្នាក់ខ្ពស់កាលនៅជាគ្រហស្ថ លោកអាចជួយបង្រៀនមុខវិជ្ជាផ្សេង ៗ បាន ។ ខ្ញុំក៏ធ្វើដំណើរទៅវត្តនោះជាមួយនឹងព្រះភិក្ខុ **ប៉ុក ជា** ជាសិស្សច្បងរបស់ខ្ញុំ និងសាមណេរ **សែស សូជា** ជាមិត្តរួមថ្នាក់របស់ខ្ញុំ ។ ក្នុងកាលនោះខ្ញុំក៏បានរៀនមុខវិជ្ជាផ្សេង ៗ មានគណិតវិទ្យាជាដើម និងប្រែគម្ពីរជាបន្ត ដោយមានព្រះភិក្ខុ **ប៉ុក ជា** ជាអ្នកជួយបកប្រែ ។

ក្រោយពេលដែលខ្ញុំចាកចេញទៅបានប្រហែលកន្លះខែ ដោយខ្វះខាតចង្ហាន់ខ្លាំងពេក គ្រូរបស់ខ្ញុំនិងសមណសិស្សទាំងអស់ បាន

ចាកចេញពីវត្តស្វាយជួនកែវ ដោយចែកជាពីរក្រុមគឺ : មួយក្រុមទៅស្នាក់នៅវត្តពាលញែក ឃុំផ្ទះព្រៃ ដោយលោកគ្រូរបស់ខ្ញុំជាអ្នកបង្រៀន មួយក្រុមទៀត ទៅស្នាក់នៅវត្តព្រៃកស្តី ឃុំរលកស ដោយមានព្រះភិក្ខុជម្មបាល **សុខ រ៉ុប** ជាអ្នកបង្រៀន ហើយវត្តទាំងពីរនេះស្ថិតនៅក្នុងស្រុកសំពៅមាស ខេត្តពោធិ៍សាត់ ។ ខ្ញុំស្នាក់រៀននៅវត្តប្រាសាទបានប្រហែលមួយខែ ក៏ត្រឡប់មកខេត្តពោធិ៍សាត់ម្តងទៀត ដោយស្នាក់នៅវត្តពាលញែក សិក្សាក្នុងសំណាក់គ្រូរបស់ខ្ញុំជាបន្តទៀត រហូតដល់ពេលប្រឡងតែម្តង ។

មានអ្នកខ្លះយល់ច្រឡំថា ក្នុងកាលណោះ **សុជាខ្ញុំ**បានស្នាក់នៅក្នុងវត្តព្រៃកស្តី ប៉ុន្តែការពិតមិនដូច្នោះទេ ខ្ញុំសូមជម្រាបថា ខ្ញុំមិនធ្លាប់បានស្នាក់នៅវត្តព្រៃកស្តីទេ គ្រាន់តែធ្លាប់ទៅលេងសមណមិត្តរបស់ខ្ញុំ ២ ឬ ៣ ដង តែប៉ុណ្ណោះ ។

នៅថ្ងៃទី ៥ ខែ មិនា ឆ្នាំ១៩៩៤ ខ្ញុំបានប្រលងជាប់ វិញ្ញាបនប័ត្រនៃសាលាពុទ្ធិកបឋមសិក្សា នៅមណ្ឌលប្រលងភ្នំពេញ ។

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ
ក្រសួងធម្មការ និងសាសនា
វិញ្ញាបនប័ត្រ នៃ ពុទ្ធិកបឋមសិក្សា

ក្នុងឆ្នាំនោះដដែល ក្រោយពេលបានទទួលវិញ្ញាបនប័ត្ររួចហើយ ខ្ញុំក៏បានប្រលងចូលសិក្សានៅវិទ្យាល័យព្រះសុរាម្រឹត

រាជធានីភ្នំពេញ ជាសិស្សជំនាន់ទី ២ ។ ពេលនោះហើយដែលក្នុងជីវិតតម្រូវឲ្យ**សុជាខ្ញុំ** មានសេចក្ដីតស៊ូកាន់តែខ្លាំងឡើង ។

មកដល់ភ្នំពេញដំបូង មិនទាន់មានកុដិស្នាក់នៅត្រឹមត្រូវទេ ។ ដោយស្គាល់សមណសិស្សជំនាន់ទី ១ ដែលជាសិស្សច្បងរបស់ខ្ញុំ គង់នៅកុដិលេខ ១១ នៃវត្តឧណ្ណាលោម ខ្ញុំក៏យកអីវ៉ាន់ទៅផ្ញើនៅកុដិនោះ ហើយសុំសឹងនៅរបៀងកុដិខាងក្រៅ ។ ប៉ុន្តែក្រោយមកដោយធ្លាប់រាប់អានព្រះភិក្ខុមួយអង្គព្រះនាម **ស៊ិន សុផន** រាល់ពេលរាត្រី លោកបានហៅខ្ញុំទៅសឹងលើគ្រែជាមួយលោក លុះដល់ពេលថ្ងៃខ្ញុំនៅតែមិនមានទីកន្លែងពិតប្រាកដដដែល ។ ខ្ញុំរស់នៅក្នុងសភាពបែបនេះអស់រយៈពេលជាច្រើនខែ ។

ក្រោយមក ដោយទ្រាំនឹងជីវភាពបែបនេះមិនបាន គ្រូរបស់ខ្ញុំរួមនឹងសមណមិត្តទាំងឡាយ បានទៅរៀបរាប់ពីទុក្ខលំបាករបស់ខ្លួនចំពោះព្រះមេគណខេត្តតាកែវ ។ ព្រះមេគណក៏មានព្រះទ័យអាណិត ហើយលោកក៏បានធ្វើច្បាប់ស្នើសុំគណៈគ្រប់គ្រងវត្តឧណ្ណាលោម ឲ្យប្រគល់កុដិលេខ ២៩ មកសមណសិស្សខេត្តតាកែវស្នាក់នៅ ។ គណៈគ្រប់គ្រងវត្តឧណ្ណាលោម ក៏បានប្រគល់ឲ្យតាមសំណើរ ប៉ុន្តែមិនទាន់បានទៅនៅកុដិនោះភ្លាម ៗ ទេ ព្រោះក្រោយថ្ងៃរំដោះ ក្រសួង

អប់រំមិនមានសាលាគ្រប់គ្រាន់ បានយកកុដិព្រះសង្ឃដោយច្រើន ក្នុងវត្តឧណ្ណាលោម ធ្វើជាសាលាបង្រៀនក្មេងជាបណ្តោះអាសន្ន ។ ដូច្នេះ ត្រូវរង់ចាំគេផ្លាស់ប្តូរសាលារួចសិន ទើបទៅនៅបាន ។ ពេលវេលានៃការរង់ចាំកាន់តែយូរទៅ ៗ ស្ថានភាពរស់នៅក៏កាន់តែលំបាកទាំងអស់គ្នាក៏ធ្វើច្បាប់សុំម្តងទៀត ។ ក្រោយពេលបានទទួលសំណើរថ្នាក់លើក៏បានចុះមកដោះស្រាយឲ្យ ប៉ុន្តែមិនបានទាំងស្រុងទេ បានប្រហែលត្រឹមមួយភាគបួននៃកុដិប៉ុណ្ណោះ ។

ពេលបានមកនៅកុដិលេខ ២៩ នឹកស្មានថាបានធូរស្រាលជាងមុន ប៉ុន្តែលទ្ធផលគឺកាន់តែលំបាកពណ៌នា ។ សមណសិស្សដែលជាភិក្ខុបានគង់នៅជាន់ខាងលើ ខ្ញុំនិងសមណមិត្ត ២ អង្គទៀតដែលជាសាមណេរស្នាក់នៅខាងក្រោម (ជាន់ផ្ទាល់នឹងដី) ជាកន្លែងដែលគេចាក់សំរាមចោល ដោយមិនមានទ្វារបង្អួច មិនមានទឹក ភ្លើងនិងបង្គន់ទេ ។ ទឹក និងបង្គន់ ត្រូវទៅសុំប្រើប្រាស់នៅកុដិដទៃ ។ កាលនោះ គឺ ....

....

....

.... ។

ប្រហែលមួយឆ្នាំក្រោយ ទើបគេប្រគល់កុដិលេខ ២៩ ឲ្យ ទាំងស្រុង ។ ចាប់ពីពេលនោះមក កន្លែងស្នាក់នៅក៏បានប្រសើរជាង មុន ប៉ុន្តែជីវភាពនៅតែលំបាកដដែល ព្រោះមិនធ្លាប់បានគេនិមន្តទៅ សូត្រមន្ត ឬទេសនាតាមបុណ្យផ្សេង ៗ ឡើយ ។ រាល់ថ្ងៃ ៧-៨ និង ១៤-១៥ រនោច-ខ្នើត ដោយសម្រាកពីការសិក្សា ខ្ញុំបានជិះម៉ូតូឌុប ទៅបិណ្ឌបាតនៅឯជាយក្រុង ព្រោះខ្ញុំមិនហ៊ានដើរបិណ្ឌនៅក្នុងក្រុងទេ គឺដោយសារតែកាពអៀនខ្មាស់ ។ រាល់ពេលទៅបិណ្ឌនោះ មិនមែន បានត្រឹមតែចង្ហាន់ប៉ុណ្ណោះទេ ថែមទាំងបានប្រាក់ខ្លះ ៗ សម្រាប់ ដោះស្រាយជីវភាពរួច ៥ ថ្ងៃនៃសប្តាហ៍ ។ សមណមិត្តរបស់ខ្ញុំធ្លាប់ ហៅខ្ញុំថា ជាមនុស្សអាចម៍ក្តាប់ ។ ប្រហែលជាត្រូវទេដឹង ព្រោះខ្ញុំ មិនដែលចំណាយប្រាក់ទៅលើអ្វីក្រៅពីជីវភាពប្រចាំថ្ងៃ និងសម្រាប់ ទិញសៀវភៅសិក្សាឡើយ ដោយហោចទៅ សូម្បីតែទឹកអំពៅ មួយថង់តម្លៃមួយរយរៀល ក៏មិនហ៊ានទិញឆាន់ដែរ ។

ដល់ពេលវិស្សមកាល ខ្ញុំបានទៅតាមជនបទផ្សេង ៗ ដើម្បី ស្វែងរកអង្ករ និងបច្ច័យបួនខ្លះសម្រាប់ប្រើប្រាស់ក្នុងការសិក្សាជាបន្ត ក្នុងបវេសនកាលថ្មី ។

កាលសិក្សានៅវិទ្យាល័យព្រះសុរាម្រឹត

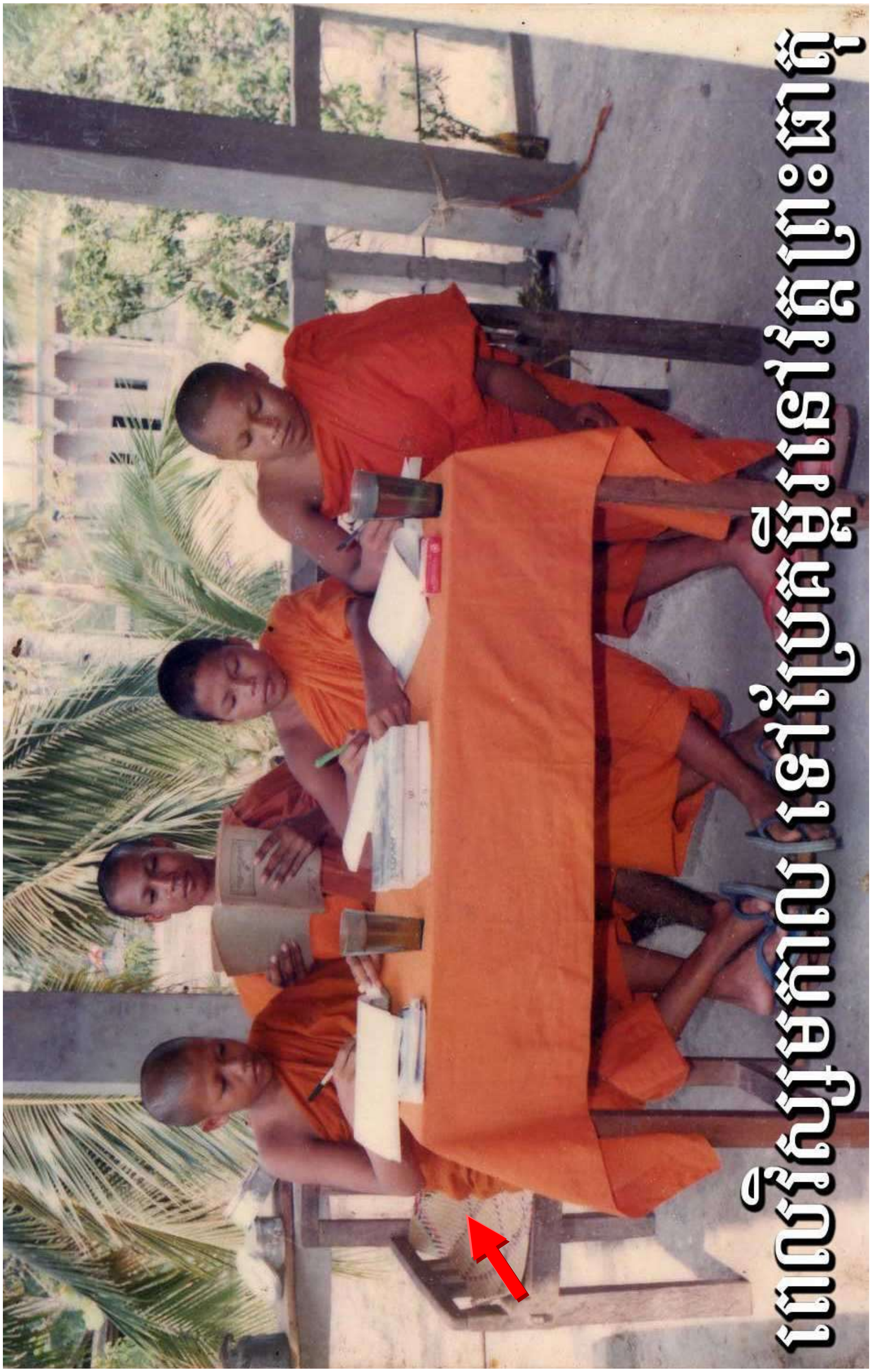
ពេលវិស្សមកាល ទៅប្រែគម្ពីរនៅវត្តព្រះធាតុ

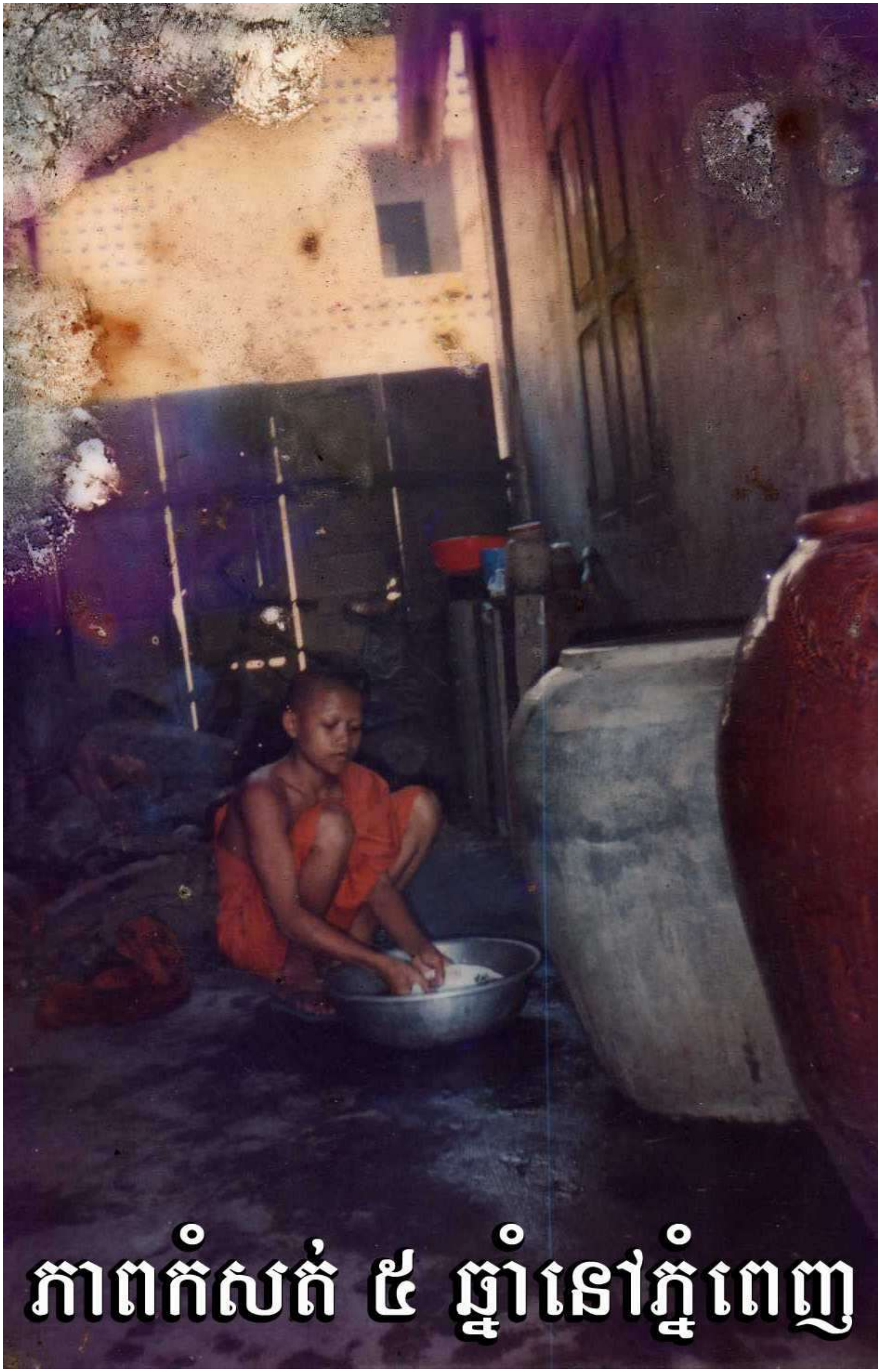
ភាពកំសត់ ៥ ឆ្នាំនៅភ្នំពេញ

ភាពលំបាកនៅភ្នំពេញ ប្រសិនបើមិនមានការជ្រោមជ្រែងអំពីគ្រូរបស់ខ្ញុំទេ ខ្ញុំក៏មិនអាចតស៊ូបានដែរ ។ ការរៀបរាប់មកនេះមិនទាន់អស់រឿងដែលត្រូវនិយាយទេ ប៉ុន្តែចំណុចខ្លះថ្លៃងមិនរួចទើបខ្ញុំសូមមិននិយាយ ។

តាមពិត ក្នុងជីវិតរបស់សមណៈ មិនគួរត្អូញត្អែរច្រើនពេកទេ ព្រោះហេតុដូច្នេះ ខ្ញុំសូមមិននិយាយអំពីបញ្ហាលំបាកតទៅទៀតទេ ដើម្បីកុំឲ្យជីវប្រវត្តិនេះមានសេចក្តីវែងពេក ។

រយៈពេល ៤ ឆ្នាំក្រោយមក ខ្ញុំបានប្រលងជាប់វិញ្ញាបនប័ត្រមធ្យមសិក្សាបឋមភូមិ នៃសាលាពុទ្ធិកវិទ្យាល័យព្រះសុរាម្រឹត ។

ក្រោយពេលប្រលងចេញហើយ ខ្ញុំមិនបានសិក្សាបន្តទៅថ្នាក់លើទេ ព្រោះពេលនោះ គឺជាពេលដែលខ្ញុំចាប់ផ្តើមរារែកផ្លូវចិត្តមិនអាចកំណត់ផ្លូវនៃជីវិតសម្រាប់ដើរដោយខ្លួនឯងបាន ម្យ៉ាងចង់រៀនជាបន្ត ម្យ៉ាងចង់ដើរតាមមាគ៌ាព្រះធម៌ ។ កាលនោះខ្ញុំចាំបានថាខ្ញុំធ្លាប់ទៅសូមអនុញ្ញាតអំពីញោមប្រុសស្រីរបស់ខ្ញុំ ដើម្បីទៅធ្វើធុតង្គនៅក្នុងព្រៃរហូតអស់មួយជីវិត ប៉ុន្តែញោមទាំងពីរមិនអនុញ្ញាត ។ ខ្ញុំក៏ស្នាក់នៅភ្នំពេញជាបន្ត ដើម្បីសិក្សាភាសាបរទេស ដូចជាអង់គ្លេសនិងភាសាថៃជាដើម ។

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ
+++++++++++

ក្រសួងធម្មការ និងសាសនា

លេខ ៥៥/៩៨..... ក.ធ.ស.

សញ្ញាបត្រពុទ្ធិកមធ្យមសិក្សាបឋមភូមិ

ក្រសួងធម្មការ និងសាសនាបញ្ជាក់ថា សមណសិស្សឈ្មោះ ..ស៊ាន..សុវណ្ណ.....
ជាតិ ...ខ្មែរ....... កើតនៅថ្ងៃទី ..12.... ខែ ..មករា... ឆ្នាំ ..1978..............
នៅឃុំ ឬ សង្កាត់ ក្រោមតាមៅ ស្រុក ..បុរីជលសារ...... ខេត្ត តាកែវ.........
ឪពុកឈ្មោះ ......ស៊ាន....ខុយ...... ម្តាយឈ្មោះ ......ឃឹម....ជីម..............

បានប្រឡងជាប់ **សញ្ញាបត្រពុទ្ធិកមធ្យមសិក្សា**

នៅមណ្ឌល **ពុទ្ធិកវិទ្យាល័យព្រះសុរាម្រឹត** .... សម័យប្រឡង 15.16-17 **ខែមករា ឆ្នាំ ១៩៩៨** ...
បន្ទប់លេខ ......III......... លេខតុ .....55........ និទ្ទេស ..ល្អបង្គួរ.............

ក្រសួងបានចេញសញ្ញាបត្រនេះអោយសាមីខ្លួនប្រើប្រាស់តាមការដែលអាចប្រើបាន ។

រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី 17 ខែ កុម្ភៈ..... ឆ្នាំ ១៩៩៨
រដ្ឋលេខាធិការក្រសួងធម្មការ និងសាសនា

ហៀង-ឧណ្ណារ័ត្ន

កំណត់សំគាល់ : សញ្ញាបត្រ នេះគ្មានចេញប្រគល់ជាលើកទីពីរទេ

ក្រោយពីការសិក្សានៅពុទ្ធិកៈ ខ្ញុំក៏បានយល់ដឹងខ្លះ ៗ អំពីសង្គម ដូចជាសិទ្ធិមនុស្សជាដើម ។

LICADHO

CAMBODIAN LEAGUE FOR THE PROMOTION AND THE DEFENCE OF THE HUMAN RIGHTS

LICADHO'S TRAINING PROGRAM

A CERTIFICATE FOR ATTENDING THE BASIC HUMAN RIGHTS (LEVEL)

Phnom Penh PROVINCE

FROM: 19 September 1994 TO 30 September 1994

IS AWARDED TO

NAME: SAN SOCHHEA

DATE OF ISSUE: 31 September 1994

TRAINER

PUNG CHHIV KEK
President of LICADHO

ស៊ី អូ អេច ឌី

COHD

អង្គការជាតិកម្ពុជាដើម្បីសិទ្ធិមនុស្ស និង អភិវឌ្ឍន៍

Cambodia Organization for Human Rights and Development

ស៊ីអូអេចឌី COHD

លិខិតបញ្ជាក់ការសិក្សា

បានប្រគេន និង ប្រគល់ជូន :......តិត្ថ.ទិដ្ឋញាណ្ណោ សាន សុជា...... ព្រះជន្ម / អាយុ ......២៨...... វស្សា / ឆ្នាំ

ប្រសូត/កើតនៅថ្ងៃទី ...២៥..... ខែ ....ឧសភា.....ឆ្នាំ ១៩៧៧. ភូមិ ....អ្នកតាគ្បាល់..... ឃុំ / សង្កាត់ .....គោកពោធិ៍............

ស្រុក / ខណ្ឌ ....បូរីជលសា.......... ខេត្ត / ក្រុង ....តាកែវ................ ព្រះបរមងារ / បាន: អ.ធិបតីសិក្សាព្រះពុទ្ធសាសនាមណីរត្ន

គង់ / នៅវត្ត ....មជ្ឈមណ្ឌលមណីរត្ន............ ភូមិ .....ថ្មល់បំបែក......................... ឃុំ / សង្កាត់ ....រលាប..................

ស្រុក / ខណ្ឌ ....សំពៅមាស.................................. ខេត្ត / ក្រុង ....ពោធិ៍សាត់...

ដែលបានបញ្ចប់ដោយជោគជ័យក្នុងការចូលរួម ការពង្រឹងគំរោងស្ថាបនាឡើងវិញ ជាមួយព្រះសង្ឃស្ដីពី " ការរើសអើង ជាមួយអ្នកផ្ទុកមេរោគអេដស៍ និង ក្រុមគ្រួសារ នៅខេត្តពោធិ៍សាត់ " ។

ចាប់ពីថ្ងៃទី ០៧ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០០៤ រហូតដល់ ថ្ងៃទី ០៨ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០០៤

រយៈពេល ពីរថ្ងៃ (ចំនួន ១០ ម៉ោង) ។

លិខិតបញ្ជាក់នេះ ទុកជាសក្ខីភាព នៃសាមីអង្គ / ជនដែលបានព្យាយាមក្នុងវិជ្ជាជីវៈ ។

ស៊ី.អូ.នាយកប្រតិបត្តិ

COHD

គឹម សាន

ខ្មែរស្ម័គ្រចិត្ត ដើម្បីអភិវឌ្ឍសហគមន៍

Cambodian Volunteers for Community Development

CERTIFICATE OF COMPUTER TRAINING COURSE

THIS IS TO CERTIFY THAT *SAN SOCHEAT* SEX : *Male*

NATIONALITY : *Cambodian* RACE: *Khmer*

DATE OF BIRTH: May 12 , *1978*

PLACE OF BIRTH: *Takeo Province*

AND HAS SUCCESSFULLY COMPLETED THE PROGRAMS OF *Typing* , *MS-DOS* , *Microsoft Office'97*, *Microsoft Word'97*, *Microsoft Excel'97*, *Scan Virus* FOR THE PERIOD OF: *January 1, 1998* TO: *May 29, 1998.*

THE COURSE COMPRISED (Lectures & Hands-on=29 hours, Computer Practice = 59 hours)

Date: June 24 , 1998

Sothea Arun
CVCD Representative

Vong Ravuth
Teacher

Sponsored by the Cambodian Volunteers for Community Development (CVCD), Khmer Culture Institute (KCI) and taught by qualified instructors.
CVCD is supported by PACT, which is funded by United States Agency for International Development (USAID).

The Australian Centres for Development

THIS IS TO CERTIFY THAT

Mr. San Sochea

has satisfactorily completed

Intermediate

A multi-level English Language Course

at

The Australian Centres for Development

BTB. 00174

Nº Education Australia!

Australian Centres for Development

Education Australia

Henk de Jong, Manager

on behalf of ACD Cambodia

Province and Date of Issue

Pursat, 23 April 2006

ACD Cambodia's Human Resource Development Experts !

កម្រិតនៃការសិក្សារបស់ខ្ញុំ មានត្រឹមប៉ុណ្ណេះឯង បើប្រៀប ទៅនឹងសម័យជឿនលឿន មិនគួរបើនឹងលើកមកនិយាយឡើយ ។

ការចេញបង្រៀន

នៅថ្ងៃ ១៤ រោច ខែចេត្រ នព្វស័ក ព.ស.២៥៤១ ត្រូវនឹង ថ្ងៃទី ២១ ខែមេសា ឆ្នាំ ១៩៩៧ ខ្ញុំបានឧបសម្បទាជាភិក្ខុភាវៈក្នុង សំណាក់ព្រះឧបជ្ឈាយ៍របស់ខ្ញុំដដែល ។

ក្រោយពេលឧបសម្បទាបាន ២ វស្សា គឺនៅដើមឆ្នាំ ១៩៩៩ (មិនចាំថ្ងៃខែច្បាស់លាស់) គ្រូរបស់ខ្ញុំបានចាត់ឲ្យខ្ញុំទៅបង្រៀន សមណសិស្សនៅវត្តពោធិមន្ត្រី ឃុំគោកពោធិ៍ ស្រុកបូរីជលសា ខេត្តតាកែវ ដែលជាស្រុកកំណើតរបស់ខ្ញុំ ជាមួយនឹងព្រះភិក្ខុ ធម្មសង្គ្រោ **កុម សុវណ្ណ** លោកជាអ្នកបង្រៀនព្រះវិន័យ ខ្ញុំជាអ្នក បង្រៀនភាសាបាលី និងគណិតវិទ្យា ។ ក្នុងកាលនោះមាន សមណសិស្សប្រមាណជាង ៥០ អង្គ ។

កាលពីមុន វត្តនោះមានភិក្ខុសាមណេរតែ ៥ អង្គ ហើយ មិនមានចង្ហាន់បរិបូណ៌ឡើយ ប៉ុន្តែពេលខ្ញុំបើកបង្រៀន ព្រមទាំងមាន សមណសិស្សដល់ទៅជាង ៥០ អង្គ បែរជាចង្ហាន់បរិបូណ៌ទៅវិញ ។